

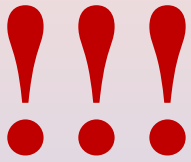
Міністерство освіти і науки України
Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти
у Донецькій області

**Створення інклюзивного освітнього простору
для випускників спеціальних загальноосвітніх шкіл
в закладах професійної (професійно-технічної) освіти
Донецької області.**

**в. о. заступника директора
НМЦ ПТО у Донецькій області
Белова Ніна Олександрівна**

м. Краматорськ, 2020

**В Україні налічується 751 інтернатний заклад
39 закладів — у системі МОЗ (2773 дитини),
132 — системі МСП (5087 дітей),
580 — у системі МОН (97 923 дитини).**

(станом на 2017 рік)

В Україні діє диференційована мережа спеціальних шкіл восьми видів.

**Один з видів – спеціальні загальноосвітні школи (школи-інтернати)
для дітей з розумовими вадами**

Навчання випускників спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів в ЗП(ПТ)О Донецької області

№	ЗП(ПТ)О	Групи	Професія
1	ДНЗ «Краматорське вище професійне торгово-кулінарне училище»	4	Лицювальник-плиточник
2	Маріупольський професійний ліцей будівництва	4	Штукатур. Монтажник санітарно-технічних систем і устаткування
3	Торецький професійний ліцей	4	Штукатур
4	ДНЗ «Бахмутський центр ПТО»	3	Маляр. Муляр
5	Слов'янський багатопрофільний РЦПО ім. П.Ф. Кривоноса	8	Живописець
6	Лиманське професійно-технічне училище	2	Монтажник гіпсокартонних конструкцій. Маляр. Штукатур.
7	Костянтинівський професійний будівельний ліцей	2	Маляр. Муляр. Швачка
8	ДНЗ «Бахмутський професійний аграрний ліцей»	2	Живописець
		29 груп	

**Монтажник сан-тех.
систем і устаткування**

Живописець

**Маляр.
Штукатур**

Швачка

**Монтажник
гіпсокартонних конструкцій**

Лицювальник-плиточник

**Муляр, монтажник з монтажу сталевих
та залізобетонних конструкцій**

ОЛІГОФРЕНІЯ

(дав.-гр. ὀλίγος — малий + φρήν — розум. Синоніми: слабоумство, деменція)

Класифікатор хвороб МКХ 10

○ F70-F79 Розумова відсталість

Нозології

- **F70** Розумова відсталість легкого ступеня
- **F71** Розумова відсталість помірна
- **F72** Розумова відсталість важка
- **F73** Розумова відсталість глибока
- **F78** Інші форми розумової відсталості
- **F79** Розумова відсталість неуточнена

Діагнози

- **F70.0** - легкого ступеню з вказівкою на слабку вираженість порушення поведінки
- **F70.1** - легкого ступеню зі значним порушенням поведінки
- **F70.8** - легкого ступеню з іншими порушеннями поведінки
- **F70.9** - легкого ступеню без вказівок на порушення поведінки
- **F71.0** - помірна - з вказівкою на слабку вираженість порушення поведінки
- **F71.1** - помірна - значне порушення поведінки, вимагає догляду і лікування
- **F71.8** - помірна - інші порушення поведінки
- **F71.9** - помірна - без вказівок на порушення поведінки

ОЛІГОФРЕНІЯ

з медичної точки зору - **психіатричний діагноз**,

з точки зору системи освіти - **знижена здатність до навчання**,

з точки зору соціального захисту - **функціональне обмеження та причина інвалідності**,

з точки зору цивільного права - **одна з підстав визнання особи недієздатною**.

Клінічна картина

Затримка психічного та розумового розвитку всебічна і охоплює:

- інтелект
- особистісні якості - пам'ять, мову, емоційну і рухову сферу, вольові аспекти, здатність до сприйняття, здатність до концентрації уваги, мислення.

Характеризується:

- порушенням абстрактного мислення (мислення конкретне, ситуативне)
- ослабленою пам'яттю (увага звужена)
- затримкою фізичного розвитку (недорозвинення моторики, м'язової сили)
- загальним недорозвитком мови (язик блідий, запас слів убогий, фрази короткі, прості, безграмотні)
- вадами окремих органів і систем.

Проблеми життєдіяльності та специфічні потреби

- допомога у навчанні та застосуванні знань у повсякденній практиці;
- захист від зловживань та задля безпеки;
- супровід соціального працівника для вирішення медичних, матеріальних проблем;
- особливий захист від зловживань та задля безпеки;
- допомога у набутті та підтриманні навичок самообслуговування.

Дослідження

«Чи можна вважати інклюзивним середовище, в якому навчаються учні спеціальних груп?»

ЗАВДАННЯ:

- оцінити ставлення здобувачів професійної освіти до однолітків, що навчаються в спеціальних групах;
- дослідити соціальну адаптацію дітей (осіб) з особливими потребами в ЗП(ПТ)О;
- з'ясувати ставлення батьків (опікунів) дітей з розумовими вадами до процесу їх інтеграції в єдиний освітній простір ЗП(ПТ)О

92 % здобувачів професійної освіти добре, із співчуттям відносяться до учнів, які навчаються у спеціальних групах

8 % здобувачів професійної освіти відчують негативні емоції по відношенню до цієї категорії учнів

89 % здобувачів професійної освіти позитивно ставляться до того, що діти (особи) з розумовими вадами навчаються поряд

11% опитаних зазначили, що навчатися таким учням було б краще в спеціальних навчальних закладах або вдома.

Напрями розвитку випускників спеціальних загальноосвітніх шкіл в ЗЦ(П)О

- Спільна колективна праця та навчання
- Розвиток комунікативних здібностей
- Сможливість соціальної адаптації
- Можливість творчого самовираження

Напрямок розвитку	Відсоток
Спільна колективна праця та навчання	32%
Розвиток комунікативних здібностей	28%
Сможливість соціальної адаптації	28%
Можливість творчого самовираження	12%

ВИСНОВКИ

Навчання в інклюзивному середовищі ЗП(ПТ)О дітей (осіб), які мають розумові вади:

- *компенсує односторонність їх функціональних зв'язків,*
- *сприяє розширенню кола їх спілкування,*
- *покращує їх внутрішній стан,*

- *усуває почуття тривоги, самотності, невпевненості, емоційної відчуженості.*

Особисті якості педагога

- *доброзичливість,*
- *людяність,*
- *гуманне ставлення до учнів,*
- *позитивне відношення до роботи з ними,*
- *терпимість і працелюбство.*

- **внутрішня свобода**
- **психологічна готовність**

Життєві перспективи

і можливості соціально-трудової адаптації дітей (осіб), які мають розумові вади залежать від:

- *характеру дефекту,*
 - *наявності додаткових відхилень,*
 - *впливу найближчого оточення*

Соціальна адаптація –
це можливість виконувати
посильну роботу і відчувати
себе потрібною людиною.

